

एतदिति एतत्तुरक्षणं नवनीतं नवनीतवत्सर्वधर्मसारं न्याय्यं न्यायादनयेतं ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ अत्ररक्षणे साधनं युक्तिः ॥ ४ ॥ चारोगुप्तस्यशः प्रणिधिः प्रकटस्यशः दानं भक्तवेतनयोः युक्तेः आदानं अयोगेन अनुपाये न आदानं करग्रहणं च ॥ ५ ॥ ६ ॥ केतनानां गृहादीनां द्विविधस्य शारीरदंडोर्थदंडश्चेति भेदात् ॥ ७ ॥ निचेयानां संपाद्याणां धान्यादीनां निचयः संग्रहः ॥ ८ ॥ ९ ॥ अविश्वासो यामिकादीनामपि पौराणां संचातस्य परैर्वा

भीष्म उवाच एतत्तेराजधर्माणां नवनीतं युधिष्ठिर ॥ बृहस्पतिर्हि भगवान् न्याय्यं धर्मं प्रशंसति ॥ १ ॥ विशालाक्षश्च भगवान् काव्यश्चैव महातपाः ॥ सहस्राक्षो महेंद्रश्च तथा प्राचेतसो मनुः ॥ २ ॥ भरद्वाजश्च भगवांस्तथा गौरशिरामुनिः ॥ राजशास्त्रप्रणेता रोब्रह्मण्या ब्रह्मवादिनः ॥ ३ ॥ रक्षामेव प्रशंसंति धर्मधर्मभृतां व दाक्ष्यं सत्यं प्रजाहितं ॥ अनार्जवैराजवैश्च शत्रुपक्षस्य भेदनं ॥ ६ ॥ केतनानां च जीर्णानामवेक्षा चैव सीदतां ॥ द्विविधस्य च दंडस्य प्रयोगः कालचोदितः ॥ ७ ॥ साधूनामपरित्यागः कुलीनानां च धारणं ॥ निचयश्च निचेयानां सेवा बुद्धिमतामपि ॥ ८ ॥ बलानां हर्षणं नित्यं प्रजानामन्ववेक्षणं ॥ कार्येष्वखेदः कोशस्य तथै वचविवर्धनं ॥ ९ ॥ पुरगुप्तिरविश्वासः पौरसंचातभेदनं ॥ अरिमध्यस्थमित्राणां यथावच्चान्ववेक्षणं ॥ १० ॥ उपजापश्च भृत्यानामात्मनः पुरदर्शनं ॥ अविश्वा भाषत ॥ राजधर्मस्य तन्मूलं श्लोकांश्चात्र निबोध मे ॥ १३ ॥ उत्थानेनामृतं लब्धमुत्थानेनासुराहताः ॥ उत्थानेन महेंद्रेण श्रेष्ठ्यं प्राप्तं दिवी ह च ॥ १४ ॥ उत्थानवी षः ॥ १६ ॥ न च शत्रुरवज्ञेयो दुर्बलोऽपि बलीयसा ॥ अल्पोऽपि हि दहत्यग्निर्विषमत्पं हिनस्ति च ॥ १७ ॥ एकांगेनापि संभूतः शत्रुर्दुर्गमुपाश्रितः ॥ सर्वतापयते देशम त् ॥ दंभनार्थं च लोकस्य धर्मिष्ठामाचरे क्रियां ॥ २० ॥

णिज्यादिच्छलेन वशीकृतस्य भेदनं विघटनं ॥ १० ॥ उपजापः परैः स्वभृत्यानां भेदनं अविश्वासः भृत्यानामेव ॥ ११ ॥ उत्थानं उद्योगः अना र्थहीनकर्मकदर्यत्वादितद्वर्जनं ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ वाग्वीरान्पंडितान् उत्थानमेव महत्यां दित्यमित्यर्थः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ एकांगेन हस्यश्चरथपादातानामन्यतमेनापि संभूतः संपन्नः समृद्धिनः समृद्धिमतः ॥ १८ ॥ १९ ॥ स्वीयेन आर्जवेन राज्ञो यद्रहस्यं वाक्यं यो वाजयार्थं लोकसंग्रहो यच्चास्य कारणेन शत्रुजयादिहेतुना जिह्मं कपटं यच्च दजिनं हीनं कार्यं तत्सर्वं समीकुर्यादित्याह द्वाभ्यां राज्ञ इति दंभनार्थं संचातार्थं ॥ २० ॥